

Hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld) aan minister van Buitenlandse Zaken (Stikker), 9 maart 1950

Voor Stikker, copie voor Van Kleffens.

Naar aanleiding van Van Kleffens 640 aan U en Uw 11 moge ik nogmaals opwijzen dat handhaving van UNCI m.i. voor Nederland van groot nut kan zijn voor geval zich onverhoopt moeilijkheden met RIS zouden gaan voordoen, welke op internationaal niveau mochten gaan spelen of welke wij op dat niveau mochten wensen te brengen. Redenen waarom handhaving van UNCI en het aan haar toekennen van een positieve taak uit Nederlands oogpunt bezien van belang zijn, zijn uiteengezet in mijn 166 en 207 aan Minuor. Hieraan kan nog toegevoegd dat de positie van het RIS-Kabinet sindsdien is verzwakt waardoor rekening moet worden gehouden met mogelijkheid enerzijds van toenemende neiging onder druk van Djokja tot het ontgaan van RTC-verplichtingen, anderzijds van toenemende kans op ongeordende toestanden. Ten aanzien van beide gevaren vormt aanwezigheid alleen al van UNCI en mogelijkheid om op haar een beroep te doen een rem. Tegenover de USA-Regering zou er op kunnen worden gewezen dat uit dien hoofde ook voor haar, die immers evenzeer belang heeft bij geordende toestanden in Indonesië, voortbestaan van de UNCI gewenst moet worden geacht. Wat betreft eventuele wens van de RIS om de UNCI op te heffen verwijs ik naar het slot van mijn 207 waarin ik waarschuwde tegen het streven van de RIS en Australië om de UNCI geleidelijk uit te schakelen.

Thans werd onderhands door 1 mijner medewerkers vernomen dat Critchley heeft voorgesteld een brief van de UNCI te doen uitgaan aan beide partijen waarin met voldoening geconstateerd wordt dat partijen thans uitstekend samenwerken en hun oordeel wordt gevraagd 'as to future role of Commission in observing implementation of the Hague-agreements'. In deze ontwerp brief wordt erbij gezegd dat dit oordeel uiteraard niet prejudicieert het door de Commissie of de VR in te nemen standpunt en tenslotte wordt voorgesteld dat beide partijen de toekomstige taak van de UNCI eventueel op de Unieconferentie zouden kunnen bespreken. Mede in verband met de inhoud van Van Kleffens 640 valt te vrezen dat deze onschuldig lijkende brief, gewild of ongewild, aan de RIS gelegenheid zal geven zich uit te spreken voor een zekere taakbeperking van de UNCI dan wel voor haar opheffing na terugtrekking der Nederlandse troepen of eerder. Hier kunnen samenlopen de wens van de RIS tot uitschakeling van de UNCI en de persoonlijke wens van Critchley om einde te zien komen aan zijn verblijf alhier. Wij hadden een dergelijk initiatief van de UNCI wellicht kunnen voorkomen indien wij terstond zoals voorgesteld in mijn 141 tot de UNCI het verzoek hadden gericht om bepaalde concreet aangegeven aspecten van de RTC-overeenkomst te observeren. In de vorm als thans door Critchley voorgesteld lijkt een vraag zijdens de UNCI momenteel meer gevaren dan voordelen voor ons mee te brengen. Om deze redenen zal Bihin trachten het uitsturen van deze brief te voorkomen.